

vissima, statim cap. 26 et 27, exempla produxit optima aliquorum, qui propter peccata usque adeo levia, ut vix in illis maculam venialem agnoscas, gravibus tamen tam à dæmone, quàm à dolorum acerbitate et foeditate morborum affecti sunt incommodis, quibus occisi à leone prophetae exemplum annumeratur. Lege utrumque caput, et discas quàm non sint contemnenda illa quæ homines levia esse putant, venialia, quando Deus illa, cum tamen id agat misericorditer, tantâ severitate castiget.

Hic etiam explorare libet, an hic propheta cum corporali ac temporaria, spirituales etiam et æternam mortem subierit. Quod si venialis illa culpa fuit, quod maximè putabamus esse probabile, non est dubitationi locus; sin autem lethalem ex eo facto maculam contraxit; tamen cum admonitus jam esset à propheta sene, et mortem jam impendere proximè suspicari posset, credibile est agnovisse culpam, et de violato mandato divino salutarem concepisse dolorem. Quo modo idcumque contigerit, quærimus, an gratus Domino, id est, liber à mortali culpâ à vivis excesserit. Nemo, quem ego viderim, damnatum esse affirmat; æternam obtinuisse salutem Gregorius asserit lib. 4 Dialog. cap. 24. Et ex ipso in Glossâ Rabanus, Angelomus, Eucherius, qui dicunt peccati inobedientiam pœnas dedisse occisum prophetam à leone, neque aliquid præterea ex eâ culpâ purgandum reliquisset. Sic autem eo loco Gregorius: « Vir Dei contra Samaritiam missus, qui per inobedientiam in itinere comedit, hunc leo in eodem itinere occidit. Sed statim illic scriptum est, quia stetit leo juxta asinum, et non comedit leo de cadavere. Ex quâ re ostenditur, quod peccatum inobedientiae in ipsâ fuerit morte laxatum, quia idem leo, quem viventem præsumpsit occidere, contingere non præsumpsit occisum. Qui enim occidendi ausum habuit, de occisi cadavere comedendi licentiam non accepit, quia is qui culpabilis in vitâ fuerat, punitâ inobedientiâ erat jam justus ex morte. Leo ergo, qui prius peccatoris vitam necaverat, custodivit postmodum cadaver justî. » Hæc Gregorius, quo argumento etiam adducitur Theodoretus q. 42, et Cassianus collat. 7, de quâ nuper.

Accedit quod lib. 4 Regum cap. 23, in sepulcro hujus prophetae aliqua multis post seculis inventa sunt signa, quæ eximiam illius viri sanctitatem ostenderent, quæ fecerunt, ut Josias cum sepulcra omnia quæ erant in Bethel, disjicere vellet, et quæ in illis essent ossa,

comburere, hujus tamen sepulcro pepercerit, quia in eo aliquid vidit eximium, cujus rationem habendam esse duxit. Illud ergo existimo fuisse titulum seu monumentum, ut ex illo loco 4 Regum constat, quod posuit senex ille propheta, qui sibi cum propheta alio commune sepulcrum esse voluit. Neque illi malè cessit consilium illud, quo id consecutus est, ne ossa sua effoderentur à tumulto, et sicut alia omnia per ludibrium et dedecus in vitulorum altari solverentur in cineres. Sed Hebræi, quorum unus est Rabbi Salomon illius cogitationis auctor et princeps, affirmant, sed planè Rabbinicâ fide, in eo tumulto, in quo duo prophetarum corpora jacuerant, res apparuisse longè diversas, quæ duorum prophetarum merita diversa et conditionem dissimilem ostenderent. In eo enim sepulcri, seu speluncae latere (nam speluncae formam habent Hebræorum sepulcra, maximè illa in quibus potentiorum hominum cadavera conduntur) ubi prophetae scelerati et senis jacebant ossa, spinæ nascebantur, et foetentes herbæ: atverò, ubi alterius ossa condebantur, herbæ germinaverant pulchræ, suaviter olentes, quibus nimirum è sacris ossibus suavis quidam et sacer odor adhæserat.

Addo ad extremum quod de hoc propheta, quem leo extinxit, scribit Chrysostomus in psalmo 3; obscurius tamen ibi videtur agere atque confusius, dum duorum prophetarum opera in uno videtur propheta conjungere. « Quemadmodum, inquit, canis aut quælibet fera, quam homo beneficiis curavit, sibi que in omnibus obsequentem reddidit, si vultum simulet alienum, aut proprium mutet et obscuret, fuligine puta, aut cœno, aut colore non proprio, non minùs illum allatrat, morsuque appetit domesticus canis, aut læcerat mansuefactus leo, quàm si esset alienus; sic, inquit Chrysostomus, quia propheta iste per inobedientiam vultum fuligine foedaverat, non agnovit leo tanquam dominum suum, atque ideò tanquam alienum interfecit. Longè aliter, inquit, sese leones habuere cum Daniele, cum tamen essent in lacu famelici, quia in eo talem invenerunt speciem et vultum, qualem venerari et osculari jussi sunt; neque enim mutaverat aut foedaverat faciem fuligine peccati, sicut hic propheta, qui vultui prius puro ac candido inobedientiæ stercus aut cœnum aspersit. » Porro veniale peccatum sicut cœnum esse aut fuliginem, quibus facies deturpatur et horret, docet S. Thom. 3 p. quæst. 8, art. 2, ad 3.

VERS. 28. — NON COMEDIT LEO DE CADAVERE, NEQUE LÆSIT ASINUM. Si, quod dixit Gregorius supra, inobedientiæ peccatum morte laxatum atque purgatum est, quid impedit hoc loco meditari cadaveri restitutam esse speciem et colorem quem inobedientiæ prius fuligo fuscaverat, atque adeò illius cadaver leo attingere non est ausus, quem vivum extinxerat. Ex hoc apparet non casu leonem occurrisse, sed immissum à Deo, quandoquidem abstinuit à prædâ, neque famem prophetæ aut asini carnibus exaturare permisit. Mansit igitur juxta cadaver leo, non tanquam prædator ut laceraret, sed tanquam custos, ut servaret integrum sepulturæ, neque nocuit asino, ut esset qui mortuum referret illum quem ad illum locum vivum adduxerat. (1)

VERS. 30. — ET PLANXERUNT EUM: HEU, HEU, MI FRATER! In planetu exequiarum significatur honor, qui spectari solet in feralibus facibus, et atrâ veste, licet gemitus audiatur nullus, aut nullæ oboriantur lacrymæ, ut diximus in nostris Commentariis ad illud Actuum c. 8: *Curaverunt Stephanum viri timorati, et fecerunt planctum magnum super eum.* Vide eâ de re Hieronymum

(1) VERS. 29. — TULIT ERGO PROPHETES CADAVER VIRI DEI, ut honorificè sepeliret et de more plangeret, præsertim, quia ipse necis ejus per mendacium fuerat causa. Unde ex sequentibus liquet, prophetam hunc fuisse fidelem et pium, qui per præposteram hospitalitatem seduxerat prophetam. Quare Josephus l. 8 Antiq. c. 3, valdè à narratione S. Scripturæ discrepat et aberrat, dum ait quod pseudopropheta hic regem Jeroboam minis et miraculis prophetae territum volentemque ab idolis respiscere, in idololatriâ confirmârit, ac miracula prophetae apud eum elevârit et confutârit. Aiebat enim, inquit Josephus, præ lassitudine manum ejus obtorpuisse, dum altari inferret victimas, ac deinde post quietem, vigorem pristinum recepisse. Altare quoque recentis etiam tum structuræ, quod tot ac tantarum victimarum molem non ferret, disruptum concidisse. Postremò vatis mortem indicat, à leone esse necatum; adeò nihil divinum, nec in vitâ, nec in verbis ejus fuisse. His dictis regi persuasit, et mentem ejus à Deo et justis ac piis operibus in totum aversam, in extremam impietatem præcipitavit. In tantum enim posthâc contra omne jus ac fas debacchatus est, ut nihil aliud quæreret quàm quomodò in dies magis ac magis semetipse novis sceleribus superaret. Verùm hæc à narratione S. Scrip. in seq. aliena sunt et quasi contraria.

ET REVERSUS INTULIT IN CIVITATEM PROPHETÆ SENIS, id est, in civitatem suam, puta in Bethel, ut patet v. 32; ipse enim erat propheta senex, qui eum suo mendacio seduxerat, ideòque eum à leone occisum sepelivit et planxit.

(Corn. à Lap.)

ep. 25 ad Paulam. Erat porrò familiaris apud Hebræos lugendi forma: *Heu, heu, mi frater!* et aliæ similes, ut: *Væ frater, et væ soror, væ inclyte, et væ Domine.* De quibus nos pluribus super Jeremiam, ad illud c. 22, v. 18: *Non plangent eum, væ frater, et væ soror; non concrepabunt ei, væ Domine, et væ inclyte.* Et cap. 34, ad illud v. 5: *Væ Domine, plangent te.* Quæ loca omninò vide.

VERS. 31. — SEPELITE ME IN SEPULCRO, IN QUO VIR DEI SEPULTUS EST (1). Quo id consilio fecerit senex ille et veterator propheta, ostensum est nuper, nempe ne ossa sua simul cum impiorum ossibus extraherentur è tumulto, et abirent in cineres; quod propheta alius sanctus prædixerat, de cujus prophetica fide et eventu futuro non dubitavit. Et sanè quod destinârat animo, consecutus est: ut enim prophetae sancti ossa loco mota non sunt, sic etiam nec alia quæ in eundem tumulum cum illis illata sunt. Tumulum autem illustrem esse arbitror, quando post tot secula integrum et notum fuit. Cum enim homo esset locuples, et potens senex ille propheta, utpote familiaris Jeroboamo et magno apud illum loco, et sibi vellet cum alio propheta communem esse tumulum, haud dubiè curavit ut in illo præter cæter. aliquid appareret eximium. (2)

(1) *Quand je serai mort, ensevelissez-moi dans le même sépulchre où repose l'homme de Dieu, etc.* Le dessein qu'eut ce vieux prophète, lorsqu'il prit le soin d'ensevelir honorablement le corps de celui qu'il avait trompé, et qu'il donna ordre qu'on l'enterrât lui-même auprès de ce corps, était, comme le remarque saint Augustin, l'espérance qu'il avait que l'on pourrait épargner ses os, lorsque le temps serait arrivé, selon la prédiction de l'homme de Dieu, que Josias, roi de Juda, déterrerait les os des morts, et les brûlerait sur les autels consacrés aux idoles. C'est aussi ce que l'on vit arriver plus de trois cents ans après, lorsque ce prince défendit que l'on touchât au sépulchre où le serviteur de Dieu, qui avait prédit ces choses si long temps auparavant, était enterré. Ce qui fut cause qu'on ne toucha point non plus aux os de celui qui l'avait trompé. Ainsi, dit saint Augustin, ce vieux prophète, par un sentiment très-naturel, qui fait que nul homme n'a jamais haï sa chair, eut soin de pourvoir à la sûreté de son corps après sa mort, lui qui n'avait pas appréhendé de tuer son âme par le mensonge durant qu'il vivait. *Affectu illo quo nemo unquam carnem suam odio habuit, providerat cadaveri suo, qui occiderat mendacio animam suam.* (Sacy.)

(2) VERS. 32. — CONTRA OMNIA FANA EXCELSORUM, QUÆ IN URBIBUS SAMARIÆ. Qui id fieri potuit, cum Samaria nondum staret, neque adhuc regnum decem tribuum regni Samariæ nomen accepisset? De rebus agit sacer historicus pro statu ætatis suæ. Non ignorabat uti-

